

306654 - İslam'da düşünme

Soru

Ateistlerin sitelerinde İslam'ın düşünmeyi engellediğini yazmaktadırlar, bu şüpheyeye karşı nasıl cevap veririz?

Detaylı cevap

Allah'a hamd olsun.

,

Birincisi:

Şüphesiz Müslüman olan kimse, iman ve akidesine sahip çıkması gerekir. Fıtratın ve düşüncenin sağlamlığını koruması, dinini ve kalbini şüphelerden uzaklaştırması gerekir. Zira kalpler zayıftır, şüpheler çekicidir. Şüpheler parlaklığı ve süsüyle insanın kalbine bir takım olumsuzluklar bırakabilir. Bununla birlikte şüpheler temelsiz olup zayıf ve çürüktür.

Bidat, dalalet ve şirk ehli kitaplarına, ayrıca tahrif edilen dinlerin kitaplarına, ateistlerin kitaplarına veya internet sitelerine, batıl inançları yayan ve İslam dinine şüphe bulaştıran kaynaklara bakmak caiz değildir. Fakat şeriat ilminde alimler, bu batıl düşüncelere cevap vermek amacıyla bakmaları caizdir.

Ancak şeriat ilminde temeli olmayan bir kimsenin bu kaynaklara bakması kalbinde zayıflık oluşturur ve şüphelerle sarsılabilir. Bu durum bir çok insan meydana gelmiştir. Öyle ki ilimde sağlam temellere sahip olan ilim talebeleri de yanlış ve sapkın fikirlere düşmüştür. (Allah korusun)

Bu tür kaynaklara bakan kimse, arzedilen şüphelerin üstesinden geleceğine inanarak bakar fakat bu konulara uzun süre girmekle tahmin edemediği şekilde kalbini bir takım şüpheler sarmaya başlar. Bu nedenle selefi salihin alimleri bu tür kitapları bakmanın haram olduğunu söylerlerdi. Bu konuyla ilgili ([92781](#)) nolu sorunun cevabına bakınız.

İkincisi:

İslam'ı, büyük kaynağı olan Kur'an ve sünnetten öğrenmek gerekir.

İslam, akla ve düşünceye özel bir konum tahsis etmiştir. Birçok ayette bu konu açıkça belirtilmiştir. Bu konu, Kur'an'da onlarca defa farklı ayetlerde tekrarlanmıştır: "Düşünen topluluk için" "Akıl etmeniz için" "Anlayan bir topluluk için"

Yüce Allah Kur'an-ı Kerim'de düşünmeye davet ederek şöyle demiştir: (Bu Kur'an,) Ayetlerini, iyiden iyiye düşünsünler ve temiz akıl sahipleri öğüt alsınlar diye sana indirdiğimiz mübarek bir kitaptır. (sad /29)

Başka bir ayette: "Kendi nefisleri konusunda düşünmüyorlar mı? Allah, gökleri, yeri ve bu ikisi arasında olanları ancak hak ile ve belirlenmiş bir süre (ecel) olarak yaratmıştır. Gerçekten, insanlardan çoğu Rablerine kavuşmayı inkar ediyorlar." Rum/8

Hatta bir ayette cehennem ehlinin akıllarını çalıştırmadıkları için onları ayıplamıştır:

"Ve: 'Eğer dinlemiş olsaydık ya da akıl etmiş olsaydık, şu çılgınca yanan ateşin halkı arasında olmayacaktık' derler." Mülk/10

"Yer yüzünde gezip dolaşmıyorlar mı, böylece onların kendisiyle akledebilecek kalpleri ve işitebilecek kulakları olsun? Çünkü doğrusu, gözler kör olmaz, ancak sinelerdeki kalpler körelir." Hac/46

"Şüphesiz, yerlerin ve göklerin yaratılışında, gece ve gündüzün birbirini izlemesinde, derin kavrayış sahipleri için alınacak dersler vardır. Onlar ayakta, otururken, yanları üstüne yatarken Allah'ı anar ve göklerin ve yerin yaratılışı üzerinde düşünürler. "Ey Rabbimiz! Sen bunları boşuna yaratmadın. Sen çok yücesin. Bizi ateşin azabından koru!" Âli imran/191

Şeyh Sadi Rahimehullah tefsirinde şöyle dedi: bu ayetler insanı düşünmeye teşvik eder ve ayetlerin farkında olunmasını istemektedir. Ayette çoğul kipiyle "Ayetler" sözcüğün geçmesi, bir çok ayet ve ibretlik konu olduğuna işarettir. Sadık insanların gönüllerini çekecek, akılları

aydınlatacak, düşünenleri ikna edecek sayısız ayetler deliller bulunmaktadır.

Sonuç olarak evrende büyük ve hayrete düşüren eşsiz bir düzen bulunmakla birlikte bu düzen yüce yaratıcının kudretine kanıttır.

Varlıkta bulunan bu denli faydalı unsurlar, yüce Allah'ın kullarına olan büyük rahmeti ve fazlını gösterdiği gibi bu nimetlerin şükrü vacip olduğunu gösterir.

Daha sonra yüce akıl sahiplerinin tüm durumlarında (ayakta, oturarak ve yanları üzerine yattıklarında) Allah'ı zikrettiklerini söylemektedir. Bu da sözle kalp ile tüm zikirleri kapsar. Aynı şekilde namazın ayakta kılınması gerektiğini namaz kılacak kişinin gücü yetmediğinde oturarak, gücü yetmediğinde yan tarafa uzanarak kılabileceğini gösterir.

Ayetin devamında "göklerin ve yerin yaratılışında tefekkür ederler" denilmektedir. Yani: ibadetin amacına ulaşmak için bir yol olarak kullanırlar.

Bu ayet, düşünmenin bir ibadet olup Allah dostlarını bir sıfatı olduğunu göstermektedir. Bu ayetleri düşündüklerinde Allah'ın bu varlıkları boş yere yaratmadığını öğrenecekler. Bunun üzerine "Ey rabbimiz seni tenzih ederiz bunları boş yere yaratmadın"

"Ey Rabbimiz! Bizi ateş azabından koru" bizi günahlardan uzak tut! Bizi salih amellere muvaffak kıl ki ateş azabından kurtulalım.

Bir hadiste Ata'dan şöyle rivayet edilmiştir:

"Bir gün ben ve Ubeyd bin Umeyr Aişe Radiyallahu anha'nın yanına geldik, Ubeyd bin Umeyr'e "Artık bizi ziyaret etme vaktiniz geldi. O: Anneciğim eskilerin dediği gibi söylerim: "Aralıklarla ziyaret etki sevgi çoğalsın" Aişe: bırakın bu iltifatları.

İbn Umeyr şöyle dedi: Rasulullah Sallallahu Aleyhi Vesellem'den gördüğün en garip olayı anlatırmısın?. Aişe sustu, sonra şöyle dedi: Rasulullah, gecelerden birinde. "Ey Aişe! Beni bırak bu gece Rabbime ibadet edeyim" dedi. Bende: vallahi sana yakın olmayı severim aynı zamanda seni mutlu edecek şeyi de severim. Kalktı abdestini aldı ve namaz kılmaya başladı. Kucağı ıslanıncaya

kadar ağladı. Tekrar namazına devam ederek sakalı ıslanıncaya kadar ağladı, sonra tekrar ibadetine devam ederek yer ıslanıncaya kadar devam etti. Sonra ezan için Bilal geldi onun ağladığını görünce Ey Allah'ın Rasulu! Yüce Allah senin tüm geçmiş ve gelecek tüm günahlarını affettiği halde neden ağlıyorsun?

Rasulullah Sallallahu Aleyhi Vesellem şöyle dedi: şükürdar bir kul olmayayım mı? Bu gece üzerime öyle bir ayet indi ki, onu okuyup düşünmeyene yazıklar olsun...(Ali imran/190) İbn Hibban sahihinde rivayet etmiştir. 2/286, silsile sahihe 1/147

Edebiyatçı büyük düşünür Prof. Abbas Mahmud el Akkad'ın bu konuda "el Tefkir Ferida İslamiye" adında güzel bir eseri bulunur bu kitaptan istifade edebilirsiniz.

En iyisini Allah bilir.